

Vg
5310

Vg
5310

Viro incomparabili

D. MARTINO
LUTHERO, IN IN-
clytâ VVitebergenf: Aca-
demiâ Anno M. D. XCVI.

3. Id. Novembris:

publicè parentabat

M. MARTINUS HIL-
uuigius, Boleslaviensis
Silesius.

VVITEBERGÆ,

Excudebat VVolfgang: Meißnerus,
Anno M. D. XCIX.

Ex dono possidet
hanc librum
Regis. D. Carolus
II: & D. de Wi-
bi vni
Christianus
Kler, pastor
in Stward
enf. 69.
Super
et
B 102 69

BIBLIOTHECA
PONICKAVIANA

G
ta
m
G
& n
te p
ne
tiq
bis
Do
ad
die
ad
nos
fiti

Viro Iuveni

G E N E R I S N O B I L I
tate, virtute, doctrinâ & Hu-
manitate nobilissimo, ALEXAN-
D R O à B O T H M A R, Fau-
tori & amico suo officio-
sissimè colendo,

S.

Sapienter meherclè
prudentissimus vitæ civilis
morumq; Magister, Seneca,
de liberis, amicis, honorib9
& reliquis, quæ ex incertâ & mobili for-
te pendent, bonis Martiam in consolatio-
ne suâ monet, quod alieni accommoda-
tiq; apparatus sint, quod nihil eorum no-
bis dono detur, sed collaticijs quasi & ad
Dominum redituris instrumentis Scena
adornetur: Alia ex his, inquit, primo
die, alia secundo referentur, pauca usq;
ad finem perseverabunt. Ita non est quod
nos suspiciamus, tanquã inter nostra po-
siti, mutuo accepimus. **Vsus fructus no-**

A a ster

DEDICATIO.

ster est. Nos oportet in promptu habere, quæ in certum diem data sunt, & appellatos sine querelâ reddere. Pessimi est debitoris, creditori facere convicium. Omnes ergo nostros sic amare debemus, tanquam nihil nobis de perpetuitate, imo nihil de diuturnitate eorum promissum sit. Sæpe admonendus est animus, ut quicquid à fortunâ datum est, tanquam extemplo abiturū possideat. Hanc gravissimam prudentissimi Ethnicorum sententiam ut in præsentia mihi ad animum revocarem, Vir Nobilissime & amicissime, fecit rerum mearū facies & conditio, quæ memoratæ haud absimilis est, dum aliquot eorum, quos ad amoris & familiaritatis usum fructū fors mihi accommodavit, à me repetuntur, & ex huius Academiae scena vel ad suos referuntur, vel alijs mutuò dantur. Primus adhuc uertitur annus, quo Tuo, Vir Nobilissime, favore, aliorumq. in Lunæburgensium solo natorum necessitudine & amore fruor. Iunxerat Vos mihi Sororis meæ in Inclytam vestram patriam abitio, & honestissima Reuerendi Affinis mei, M. Christophori Zecheri, quâ apud Illustrissimum & Generosum D. N. CONRADUM à BOTHMAR, Abbatem Cænobij
ad

D E D I C A T I O.

ad D. Michaëlem Reverendissimum, fun-
 gitur, statio. Gaudebam antehac, & mi-
 re mihi gratulabar, cum viderem non so-
 lum meos apud Lunæburgenses magni fi-
 eri, & amicissimè tractari, sed & me ipsum
 à Vobis haud parum adamari. Nam ut
 taceam, quàm liberaliter & humaniter
 me Vestri (cum ad eos Affinem Sororem-
 que comitarer) exceperint, illud solum
 nunc asseram, nullum penè esse humani-
 tatis & amicitiae officium, quo mihi non
 amorem vestrum testati sitis, dum vel eos-
 dem mecū inhabitastis parietes, vel com-
 munia pertractastis studia, vel quoties à
 studijs fessi fuistis animum colloquijs,
 corpus exercitatione mecum refecistis.
 Sed uti fit in bonis, ut parum de aduersis
 cogitemus, sic & ego toto hoc tempore
 perpetuum, vel certè diuturniorem, amo-
 ris vestri usum mihi pollicitus sum, nec
 quicquam de humanae fortis mobilitate
 cogitavi, usque dum eadem me vos sibi
 reddere coëgit. Repetijt mobilis ille
 creditor non ita pridem Tuæ N. strenu-
 um studiorum parastaten, *Eustatium Dede-*
ken, Virum mihi amicissimum: Hodie Te
 quoque, vir Nobilissime, ex meo com-
 plexu idem rapit; paulò post & alios a-

DEDICATIO.

vocaturus. Quare iam demum animad-
 verto, omnium rerum esse rapinam, etiam
 amicorum, & nos inter aliena atq; mutuo
 data positos esse. Vera te & nimium ve-
 ra, ô Seneca, Philosophæ disertissime, pro-
 nunciastis fateor. Verum de his, quæ sub-
 iicis, non eadem mihi tecum mens est.
Debere nos, inquis, amicos sine querela reddere,
nec creditori convicium facere. Hoc tibi inter
 Stoicos nutrito fortè facile erit, quando
 & vitam sine querela omni tempore red-
 dendam esse censetis: Ast mihi idem dif-
 ficilimum, qui virum bonum non ἀναίδου-
 Τον aut omni motu vacuum esse cum Ly-
 ceo statuo. Ecce enim omnem sensum
 exueret, quem natura haud frustra nobis
 inesse creditur? Et quomodo aliquid
 in bonorum esse numero crederet, si idem
 sine querela, sine omni motu amitteret?
 Profecto parùm is mihi videtur fecisse
 amicum, qui cum longius discedentem
 sereno vultu prosequitur, nec de fortunæ
 varietate in illo discidio conqueritur.
 Rectius Socratem pronunciasse censeo,
 quod (cum nulla sit possessio pretiosior
 vero bonoq; amico, nec aliunde plus fru-
 ctus aut voluptatis capiatur,) non gravi-
 us pecuniæ dispendium quàm amici ia-
ctura

DEDICATIO.

Cura ferri debeat. Brutus, vir ipsi Cato-
 ni admirandus, sine Marcello Romam
 redire doluit, cum hunc Mitylenis exula-
 re, & exilij tædia literarum studijs fallere
 vidisset. Nec urbium populorumq; ille
 gnarissimus, Vlysses, sine querela è suo-
 rum complexu ad Troiam abiit. Quid
 fortem memorem Achillem, reliquosq;
 Achivos intrepidus, quos ob ereptum
 sibi Patroclum luctu suo arma & are-
 nas madefecisse Homerus refert. Et vix
 videas ullum amicorum par sine alter-
 utrius mærore vel gemitu à se invicem
 discedere. Quæ cum ita sint, Tuum quo-
 que, Nobiliss: & amicissime ALEXANDER,
 discessum ego sine querela ferre non pos-
 sum, sed meritò eundem lugeo; & eo qui-
 dem magis, quò breviorum T. N. usum
 fors mihi concessit, quòq; rarius Te ha-
 ctenus compellare ausus sum: (Id quod
 non Tuâ culpâ, nedum difficultate mo-
 rum, sed meo nimio rubore, addo & oc-
 cupationibus factum est. Nunc demum
 experior, utendum esse amicis dum fieri
 potest, cum incertum sit quàm diu id fieri
 queat. Sed adversum hæc illud animum
 meum erigit, verum amorem hoc quidem
 admittere, ut locis seiungantur amantes,

D E D I C A T I O .

sed animorum distractionem neutiquam
 ferre. Hinc N. Tuæ raptum insperatum
 minus dolendum mihi esse censeo, cum
 animi Tui integritas & nobilis candor
 mihi perpetuū amorem & favorem haud
 dubiè pelliceatur ac spondeat. Quo ve-
 rò & Tibi, Nobiliss: vir, de meo animo
 certò constaret, volui eius in Te amorem
 & observantiam publico testimonio si-
 gnificare, & eius rei gratia Oratiunculam
 hanc nomini Tuo dicare. Feci iam pri-
 dem Luthero nostro istam Parentationē,
 sed eandem nondum in publicum emis-
 cum nondum omnem Lutheri vitam atti-
 gerim, & coeptam adversus Romanen-
 sium calumnias telam aliquando pertexe-
 re animum induxerim. Iam vero ut ani-
 mum mutarem, & Natales, duasq; primas
 annorum Lutheri decades seorsim ede-
 rem, fecit Tuus ex nostrâ in Rostochien-
 sem Academiam abitus, quando eum
 Voto aliquo cohonestare me decuit, &
 Musæ meæ ab arte Poëticâ quidem alie-
 niores sunt, alium autem partum ob otrij
 penuriam in præsentia edere nequive-
 runt. Adhæc novi, N. Tuam orthodoxæ
 & sincerioris Religionis amantissimam
 esse, neque laudibus Magni illius Germa-
niæ

D E D I C A T I O.

nia Vatis inuidere, (uti quidem præter pontificios & alij quamplurimi faciunt:) Ergo & hoc nomine ista Lutheri defensio sub Tuo patrocinio lucem merito aspicit. Quid dicam de Tuis in me meosque beneficijs, nec non de Illustrissimi Tui Patruj, (quem antè honoris causa nominabã,) clementissimo favore? Illa iam dudum publicas de nobis gratias & laudes merita sunt. Sed maiora eadem his decent. Interim sit hæc nuncupatio Votum fælucis abitus, & amoris atque observantiæ meæ testimonium. Nam ut solent, qui se ardentius ab alijs amari cupiunt, & frequentioreni sui apud Fautores & amicos memoriã excitare volunt, discessuris *μνημόσυνον* aliquod offerre, & mutui amoris arrham dare: Sic Tibi, Vir Nobilissime & Amicissime, hanc Oratiunculam ideo dicatam à me esse quæso cogites, ut ea de meo semper apud Te testetur amore, & Te iam discedentem arrhabonis instar cum amicissimo hoc voto comitetur.

*O Bothmare animi pars iucundissima nostri,
 Qui flos Nobilium, qui decus Aonidum es:
 Tu iam Leucoreos studio properante penates
 Linquens, Varnaidum docta Roseta petis.*

A 5

Ito

DEDICATIO.

Ito bonis avibus, cum te sacer evocet ardor,

Et tibi sit varios cura videre viros.

His Vale: Tu memor eternum bene vivito nostri.

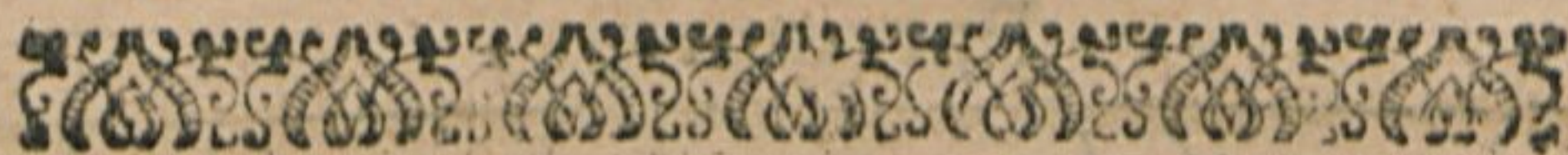
Et Tuus, hanc vitam dum trabo, semper ero.
Dab. Vitebergæ, Anno 1599. Cal. Octo-
bris.

Nobil. Tuam

officiosissime amans

**M. Martinus Hil-
vvigius.**

ORA-

ORATIO

De Natalibus, Educatione
Adolescentiâ & primâ Iuventute

Reverendi Patris D. MARTINI LUTHERI

adversum mendaces Pontificios habita.

Lectum illud Dei organon, sociorumq; Christi choragus, D. Apostolus Paulus, volens miseram & senescentem huius seculi Ecclesiam de infero mani & ^{crudeli} truculento gregis Christiani vastatore, Antichristo nimirum, monere; hinc eum in alterâ ad Thessalonicenses Epistolâ notis ad vivum colorat & pingit: Tunc revelabitur ille iniquus, cuius adventus est secundum operationem Satane, in omni virtute, & signis, & prodigijs Mendacibus.

Falsitatem & mendacium germanam Antichristi notam esse asserit is, quem ob insignem patefactionem & ad inaccessam beato-

2. Th. 2. 9.

ad quoniam potest accedi

Parentatio

beatorum sedem raptum, à cancellis Christi merito dixeris. Dispicite ergo mecum, Magnifice Dn. Rector, Generosi Dn. Barones, Patres Reverendi, Viri Clarissimi, Excellentissimi, Doctissimi, & Vos nobilissima atq; lectissima huius Coronæ Iuvenes, dispicite inquam mecum in amplo hoc mundi theatro, quis hâc insignitus notâ, & hoc colore tinctus lucem aspiciat, ubi locorum iniquus ille Mendaciorum Architectus degat: (Haud enim quisquam præter emote mentis homines amplius addubitabit, hunc ipsum annorum millenarium, quem nostra ætas clausura est, ultimam tum Antichristi tum mundi metam & terminos esse.) Quid si Prasulis Romani frontem & faciem oculis vestris exhibeam? annon lupum in fabula esse unanimes voce acclamaretis? Vtiq; suffragari mihi videtur Magnificentia Tua, Rector venerande; astipulari videntur Generosi Dn. Barones, calculos suos sententiæ meæ addere arbitror Reverendos, Consultissimos,
Cla-

Luthero facta.

Clarissimos & Humanissimos Reip. nostre Patres: Tuum quoque animum, ô dulcissima Iuvenum series, à me alienum non esse, vultus serenus indicio est. Profectò (crede mihi quisquis es) res haud aliter, quàm dixi, se habet. Tàm enim apertè sancta illa (si diis placet) Romanae Ecclesiae societas magis quam efferà suà mentiendi libidine animum Christo adversum prodidit, ut si Romanensem dixeris, amplius nihil restet, quin mendacem, quin Antichristum dixeris. Norunt id quotquot vel pagellam in erroneis & mendacijs tumentibus Pontificiorũ scriptis aspexere. Proh Deum immortalem, quot fabularum plaustra, quantas mendaciorum strues illic reperias? Mitto nunc fabulas Monachorum aniles, quas ignaviam & socordiam otiosorum ventrum in monasterijs quondam peperisse, etiamnum ipsi Romanenses haud inficias eunt. Silentio quoque involvam horrenda illa mendaciorum monstra, quibus nullum non fidei caput nefariè depravarunt,

Parentatio

varunt, & ipsa Prophetarum atq; Apostolorum oracula (heu dirum, & indignum Apostolicâ sede) corruperunt. Hæc inquam omnia, quæ vel sola Episcopos Constantini donationem iactitantes dicto Antichristi nomine incusant, lubens taceo; cum ad illorum enarrationem nostrum omnium, quotquot adsumus, latera & spiritus vix ac ne vix quidem sufficiant. Verum illud saltem impudens & prodigiosum omnino figmentum, cuius hodierna nos dies admonet, in presentia proferre placet, quò in re omnibus (huic tamen cū primis almae ac literatae Saxonum ditioni) notissimâ fides Romanensium, etiam Sinoniâ peior, falsitatis suæ manifestè convincatur. Quodnam illud sit, attentè à me expectari video: Brevis eloquar.

Aspicimus rursus lucem primam anni 113. qui ab ortu Reverendi, Venerandi & Divi nostri Patris Lutheri vertitur. Eius viri sanctissimi Genus, primamq; Originem cum non solum Viteberga

Luthero facta

berga optimè norit, sed & integra Ele-
ctoralis Saxonia provinciæ memori men-
te teneat; quinimo cum ad omnes Ger-
mania populos, & cunctas Romani Impe-
rij gentes Islebiæ fama pertigerit: nemo
unquam antehac in mentem sibi venire
passus est, fore ut aliquando de Divi Lu-
theri Patriâ vel Genitoribus ambigere-
tur. Citius cœli ruinam metuisses. Atta-
men Pontificij (quorû audacia quid non
designat?) id quoq; superioribus annis at-
tentare non sunt veriti: Quid dico eos
attentasse? qui de ortu summi illius & per
orbem terrarum celeberrimi Viri prodi-
giosa & horrenda effingere, efficta in lu-
cem edere, & scriptis quidem Chronolo-
gicis (quæ maximam requirunt scripto-
ris fidem,) inserere ausi sunt? Annon
hoc pacto ipsa impugnatur & evertitur
rerum veritas, quam Philosophi etiam
Ethnici ut sanctam nos colere iubent?
Quid ergo Romanenses de ortu postremi
Elie cõminiscuntur? Martinum Luthe-
rum ex Parente non homine, sed Incubo,
&

Parentatio

Cilbertus
& matre Veneticâ, Viteberge natum esse
calumniosè in Chronologia sua mentitur
Professor quidam Parisiensis, Benedictus
Genebrardus, et cum eo Cochleus in Chro-
nologia sua. O perfrictæ fontis homines,
& Chronologos mendaces: O anilia,
ventosa, propudiosa mendacia, quæ vel
tactu deprehenderes. Sed & Episcopos
Sedi Romane addictos figmenti huius ad-
eo non pudet, ut si quando Vulgus à Lu-
theri doctrina deterrere, nostrâq; religi-
onem impugnare velint, in publicis ser-
monibus hac anili fabula in Magni Do-
ctoris Lutheri genus debachentur. Dia-
bolus, inquiunt habitu & forma Mer-
catoris aut artificis gemmarij Vi-
tebergam quondam venit, ibidem
apud Civem hospitio ut excipere-
tur rogans, eò quòd merces suas
pretiosas communibus hospitij
credere minus auderet. Cæterum
ubi hospitis filiam in amplexus mu-
neribus, blanditijs, alijsq; Volupta-
tum irritamentis pellexisset, eius
tandem

Luthero facta.

tandem concubitu potitus brevi e-
vanuit, nec postea apparuit usquã.
Puellæ indies magis magisq; uterus
intumuit, quæ enixura tam hor-
renda raraq; edebat indicia, ut fœ-
tum non legitimè concæptum esse
argumentis minimè oblcuris præ-
sumeretur. Puer adolescens exi-
guo tempore tantùm in scholis pro-
movit, ut suos coætaneos & com-
miliones facile vinceret, vitæ ta-
men ratione limulatâ Inde ex Pa-
tris instinctu factus Monachus, ab-
iectâ rursus cucullâ vim religiosæ
Virgini intulit. *Hæc Iohannes VVierus
ex concione Episcopi famosi cuiusdam op-
pidi, lib. 3. de Lamys insionito refert.*
Crassa vanæ mendacia linguæ, in
quæ optimè illud Quintil: quadrat, di-
centis: *Quidam cū nullū crimē obiscere
possunt, de mendaciij magnitudine veri-
tatem captant; Illud itidem Ciceronis:
Ementiuntur sepè homines in eos, quos
oderunt. Arbitror, omnium vestrum*

B

animos

Parentatio

animos gravissimâ hâc calumniâ exacer-
batos esse. Quid ergo, num ridebimus
hostium nostrorum fabulas & effictas
nugas, cum ipsa res aliud loquatur, me-
moria hominum obstet, & lippis etiam
in toto Christianorum orbe genus viri
illius Dei (Lutherum volo) haud obscu-
rè innotuerit? Sic equidem. Rideant
Romanensium Chronologos quicumq; du-
catum Mansfeldensem & Islebiam po-
stremum Germaniae Vatem nobis genuis-
se norunt, & Mercatorem illum incu-
bum à nemine hominû visum ignorant.
Rideat eos maiorum nostrorum etas,
quæ aliter ortum Lutheri memorie pro-
ditum nobis reliquit. Explodat illos no-
biscum ventura posteritas, apud quam
sarta tectaq; semper durabit Lutheri au-
thoritas, grataq; manebit Islebie memo-
ria. Sed illud mihi nunc mentem subit,
non absq; omni ratione à quodam pro-
nunciatum esse: Audacter calumniân-
dum, semper aliquid hæere: Sapienter
quoq; monere Menandrum, dum inquit:

Non

Luthero facta.

Non est contemnenda calumnia, etiamsi
prorsus fuerit falsa: Aliqui enim ipsam
extollere norunt. Quare non abs re factu-
rum me spero, si reliquo, quod nobis re-
stat, tempore, ad retundendam ranci-
dam Mendacis Antichristi fabellam,
(quam modo attentis hausistis auribus,)
Ortus, Pueritiae Adolescentiae, & primae
Iuventutis Reverendi nostri Patris gesta
ex Annalibus maiorum referam: cum
imprimis Spectatissima huius coronae vul-
tus haud invitam mihi spondeat benevo-
lentiam, & verborum meorum tenui-
tatem nominis communitas cum Magno
illo Viro, (qua me negotium praesens ag-
gredi iussit,) apud bonos excusatura sit.
Quaenam à Chronologo vel historiographo
requirantur, neminem adesse puto qui
ignoret: Sufficiat hic allegasse censuram
de historicis Tullianam, quae sic habet:
Quis nescit, primam legem histo-
riae esse, ne quid falsi dicere aude-
at, deinde ne quid veri non aude-
at, ne qua suspicio gratiae sit in scri-
bendo, ne qua simultatis.

Parentatio

respice Papicola Parisiensis, Genebrarde,
quàm bellè hæc in tuâ assecutus sis Chrono-
logiâ; quàm initio non falsum dicas;
tum quàm verè: Imo quàm falsa referas,
cum falsi te nihil decebat, & quàm pro-
tervè vera linguas. Quomodo quæso ma-
nifestam nõ dico similitatis, sed Hostilita-
tis suspicionem apud Lectorem evitabis,
dum falsò Lutherum ex Incubo natum
esse literarũ monumentis propagas, et ve-
ram eiusdem originem pernezas? Anne
hoc pacto in Annales à te confictos qua-
drabit illud historiarum elogium, quod
apud eundem Romana eloquentiæ Paren-
tem habetur: Historiam esse testem tem-
porum, lucem veritatis, vitam memo-
ria, Magistram vitæ, nunciam Vetusta-
tis? Nuncia posteritati erit tua Chrono-
logia mendaciorum, testis iniquitatis,
memoria fabularum, & magistra calu-
mniarum. Verum mentiaris quousq; ve-
lis, illud experientiâ edocti certò persua-
sum habemus, idem cum tuâ actũ prope-
diem iri calumniâ, quod de omnibus
menda-

Luthero facta.

mendacijs iam dudum pronunciauit Sophocles: Nullum eorum inveterascere. Emorieris mehercule cum audacissimo tuo figmento, etiam omnibus nobis tacentibus. Loquentur pro Luthero annales Germanorum cuncti, & indubitata Principum Electorumque archiva: Genus eius laudibus debitis VViteberga effert, quoad parietes hi sonorâ illius voce quàm sepius percussi constabunt. Testabitur legitimum heroici & Divi Lutheri Ortum celebris nunc Mansfeldensium vrbs Islebia, quæ anno supra millesimū quadringentesimum octuogesimo tertio Germaniâ magno illo Vate, DEO sic dispiciente, detavit, è sociali thoro Iohannis Lutheri, Viri patricij, & honestissimæ eiusdem Coniugis Margarethæ. Islebiam dico nobis produxisse deâvdge illum, non VVitebergam; genitumque Lutherum à Patre homine, eoque opifice, non demone Incubo aut Institore. Sic enim superioris seculi homines memoria nostra prodiderunt, sic maiores nostri pro-

Parentatio

bata fidei, qui αὐτόπτοι & σύγχρονοι μά-
gni illius Doctoris fuere, scriptum reli-
querunt. Addo quod relationi ipsorum
(de qua tamen nemo ante Cochleum li-
tem nobis movit,) fidem mirè conciliat
tam accurata & diligens temporis lociq;
notatio. Unde enim fieri consuevit, ut
hodierna die Beati Lutheri memoria a-
pud repurgatas Ecclesias quotannis reco-
leretur? Quia Genesin eiusdem in vi-
giliam huius diei, vel in hesterna lucis
horã pomeridianam undecimã, unanimes
Chronologorum consensus refert. Vident
ergo Pontificij, eam, quam modò retuli,
Lutheri originem solenni tot annorum
ritu probatam & comprobatã esse; suis
verò figmentum vel loci errore, vel tem-
poris ignoratione cõcidere. Essent & alia
quamplurima, quorum rationem meritò
à mendace illo Chronologo in presentia
exigeremus, nisi temporis curam habere
animum induxissem. Quid si digito ea
notaremus? Non puto adeo id fore mo-
lestum. Prodi queso Genebrarde, ò ho-
mo ve-

Luthero facta.

mo verax, & false tue assertionis patro-
cinium suscipe: Si placet, asciscas tibi
parastatam ipsum Cochlaeum. Puellane
ex Incubo gravida Lutherum in hac ur-
be enixa est? Sic ais. Esto. Sed dicas
rogo, anne publicè id rescitum? Ita in-
quies: Quid ergo obstabat, quò minus
Satana illud scortum in jus vocaretur,
& sententiâ dictâ igni exureretur? An
sum fori iudicium pro flagitio non habe-
bat, scortari cum Demone? Haud puto.
Præterea, anne vestrae partis Sacerdo-
tes tam iniqui erant divinorum thesau-
rorum administratores, ut diaboli φά-
σμα sacro Baptismatis lavacro tinge-
rent, & pio Martini nomine vocita-
rent? (Quod si nossem, non dubitârim
hâc ipsâ luce meum immutare nomen.)
Hic quò elabaris non habes. Dicas
ergo id clam esse habitum? Næ, simi-
les incidis in laqueos. Si Magistratum
hujus Urbis, Ministros hujus Eccle-
siae, & cives hujus Reipublice factum

Parentatio

ad latuit, qui ergo ad tuas pervenit aures, qui Parisijs latitas? Fortè in agone Venefica illa te (nondum quidem progenitum) incantamentis tamen suis penitentiarium constituit, tibiq; in aurem iam iam moritura dixit? O mendacem immemorem: De his te iure compellari non inficias ire potes, & tamen ne minimũ illorum in scripto tuo precavisti: Pessimè præterea functus officio historici, qui rebus gestis, & Originibus imprimis, haud rarò τὰ ἐπόμενα subiungere solent.

Pluribus calumniam tuam ad normas Chronologicas examinare me pudet, cum eius falsitas luce meridiana sit manifestior, & magis etiam ex ipso Vitæ cursu Summi Germaniæ Vatis evincatur. Hunc ergo aggredimur, quòd illud quoq; evanescat mendacium, cuius in lepida illâ à me recitata Romanensium fabellâ mentio fit: Lutherum nimirum parumper literis operam dantem subito in virum doctum evasisse, eò quòd
Vitæ

Luthero facta.

Vitæ rationem tantum simularet.
Initium vitæ Lutheri vix quatuor &
decem horis eiusdem salutis principium
anteceffit. Natus enim sub Vigiliam S.
Martini, luce proximè succedente rege-
nerationis aquâ Islebia Christo initia-
tur, & Martini insignitur nomine; Idq;
piâ Genitorum curâ. Falsum ergo id
quoq; Parentem Lutheri, quamprimum
hospitis sui filiam imprægnasset, disparu-
isse; Et siquidem id indubitato verû est,
Luthero Parentis sui Iohannis operâ ini-
tiationis Sacramentum contigisse, veri-
simile quoq; est, Iohannem illum incubû
haud fuisse. Quid enim commercij Sa-
tanæ cum Christo? Et hæc quidem de
primo Lutheri anno annotata legimus,
quæ præter Summi illius Viri, de quo nunc
verba facimus, ortum Martyrium insu-
per Hieronymi Savanorola, Florentiæ ex-
usti, nobilitavit: eius inquam, cuius Epi-
tome Philosophica pridem haud indignè
lucem rursus aspexit. Quamprimum
autem eos, quos nutritionis non incom-

Parentatio

modè vocant, annos Lutherus superasset, haud amplius delicatulum instar puerorum domi in sinu materno desidet, sed arrepto libello scholam inuisit, eamq̃ cum assidue ad annum usque pubertatis frequentaret, initia lingue latinae, nec non religionis capita Catechetica addiscit. E scholâ patriâ Magdeburgum per Iohannem Reineccium mittitur, ob rei ibidem literariae celebritatem, quâ etiamnum Vrbs illa viget. Patriam linquit anno etatis dccimoquarto, & peregrinas cogitur adire oras egenus & inops sumptuum, quos literarum studium flagitat. Parentes namq̃ eius tum tristi adhuc premebantur pauperie, ut ære filium abiturum instruere non possent. Attamen nil morabatur Lutherus durissimum paupertatis onus, nec se eo à studijs deterreri patiebatur. Paupertati Timiditatem inesse, inquit Euripides: At Luthero Magdeburgum eun-
ti quis confidentior, quis hilarior aut a-
lacrior

Luthero facta.

Lacrior fuit? Non metuit insanam ven-
tris rabiem, nec quicquam eum anhe-
la & aspera sitis terruit, sed DEO sui
alimentationem credidit. Studijs quàm
diligentissimè operam dabat, & si quan-
do fame agebatur, concham & fabam
estiatim petebat, sitim gelidâ lymphâ
pellebat. O duram magni Germaniæ
luminis Adolescentiam. Cedant huic
Crates & Diogenes, quos hæud parum
hactenus laudarunt docti, quod facile
in paupertate egerint, alacres letiq;
existentes etiam mendicando, & fru-
gali parcoq; victu contenti. Hic, hic,
inquam, noster Adolescens verè Pau-
pertatis trophæum Magdeburgi statuit.
Nec multum dissimilis Eum post for-
tuna mansit, cum inde Fsenacum pro-
ficisceretur, egestatis suæ subsidium ex
Avunculis & Materterâ sperans. Co-
gitur illic experiri, quam verè Menan-
der in Adelphis dixerit:

Difficile

Parentatio

Difficile fuerit invenisse Pauperi cognatum,
(tum,

Nullus enim fatetur ad se pertinere

illum, auxilio qui egeat aliquo,

Nimirum statim aliquid à se postulandum
(metuens.

Victum ergo ibi quoque ostiatim propter Deum rogat, donec ob insignem modestiam & pietatem à Viduâ quâdam liberali mensâ exciperetur. Interim domi quoque paternæ fortuna melior aspirat, dum opella Parentum incrementa sumere incipiunt. Hi iniquum statim putant, ea, quæ divina illis concesserat benedictio, cum gnato tam morigero & tam sedulo in studijs non communicare: Iuvanda idcirco putant studia eius pro viribus, & annum iam agentem duodevigesimum suis sumtibus in Academiam Erfordianam ire iubent. Quis tum Luthero gnavior & solertior? Studijs initio Philosophicis matutinus & vespertinus incumbibat, præcepta Scotistica & Thomistica Sapientie (quæ magni tum habebatur) assiduâ manuolvebat: Inde

Bacco-

Luthero facta.

Baccolauri titulo decoratus ad tempus
Sacrarum legum studio haud ignavam
operam dabat. Si quando illi proprijs
non sufficere libri, publicam non grava-
tus est adire bibliothecam. Advertite
quæso Patres Amplissimi, aures arrigite
Viri Iuvenes lectissimi, cum in bibliote-
cæ Erfordianæ mentionem inciderim.
Hæc ignotum plerisque tum temporis Sa-
crarum literarum codicem primum Lu-
thero nostro ad manus porrexit, in hæc
primum bibliorum apicem sanctissimi il-
lius Viri oculi aspexere; qui lectâ origine
Samuelis in hæc erupit verba: Ach lieber
Gott / beschere mir doch einmahl solch
ein Buch. Vox me hercle pia, & votum
Christiano homine maximè dignum. Et
hisce quidem omni virtutum genere pol-
lentem Lutheri Adolescentiam Annales
vetustatis prosequuntur.

Iuvenem Lutherus qualemnam egit?
Iuventus eius tristis initio & afflictâ
perhibetur. Corripitur enim industrius
& strenuus Academia Erfordianæ civis
morbo

Parentatio

morbo perquam gravi & difficili, (ut
plerumq; in annis, per quos climacteri-
cus vel Scalaris colligitur, fieri solet;) &
illa egritudine adeo affligitur, ut de Vi-
tâ ipsemet dubitaret. Ibi tum invisi-
tur à Sacellano quodam Seniore, qui
ipsum dictis illis pulcherrimis, quæ à piâ
orthodoxâ Vetustate congesta, atq; Hor-
tulus Animæ vocitata sunt, consolabatur.
(Vix me contineo, quin hoc loco referam
novissimam Pientissimi cuiusdam Iuvenis,
qui nunc est in exilio, verba de dicto
libello ad Lutheri usque tempora divi-
nâ ope conservato: Sed vereor ne lu-
ctum moveam, & oculos vix tersos rur-
sum madere faciam;) Ad Sacellanum re-
deo. Is abiturus hisce Lutherum præ-
sacâ mente compellabat: **Bono animo**
esto, mi Baccolaurie, non morieris:
DEVS in Virum excellentem te
evadere sinet, ut multos alios vi-
cissim consolari queas. Vaticini-
um haud mendax: cum quo non obscu-
rè faciunt Bohemi illius Martyris, Io-
hannis

Luthero facta.

*Johannis Husi, ut & Johannis Hilteni
Monachi Isenacensis, de eodem Luthero
predictiones: quas utpote in trivys de-
cantatas silentio praterire temporis ra-
tio me iubet. Aeger Lutherus pri-
stinae sanitati restituitur, & altero su-
pra vigesimum aetatis anno summum in
Philosophia gradum consequitur, digna
eximia suae diligentiae praemia ferens.*

*Fam si enumerata Mart. Lutheri In-
fantiae, Adolescentiae & Iuventutis gesta
accuratius perpendamus, multa sese of-
ferent, quae & nobis & Romanensibus
fidem facere queant, Lutherum vitera-
tionem, ut illi mentiuntur & calumni-
antur, minime simulasse. Nam crede-
resne φάντασμα aliquod tantum sibi
sumere, ut baptisimi aquam abluendum sese
offerret, & mysterijs divinis illuderet?
Haec non arbitror. Et si vel maxime Diabolum
pudor non prohiberet audax illud facinora
attentare, (propudiosus n. est Spiritus.)
metu*

Parentatio

metu tamen à sacris se prohiberi ipse nos aliquot subditiorum puerorum exemplis edocuit, qui vel precibus vel idololatrigo etiam ritu enecati & fugati sunt. Unicum in presentiâ referam, maximè festivum. Halberstadij quondam Dæmonum aliquem Supposititij partes egisse legimus, idq; haud sine hominũ noxâ & dispendio: Tanta enim erat Voracitatis & libacitatis, (si rem monstrosã monstroso vocare nomine latinitas non prohibet,) ut non solũ Matris, sed quinq; insuper Nutricum ubera distortis suis labris brevi ebiberet, panes innumeros præterea deglutiret, nec tamen unquam omnem famem compesceret. Puerum Vobis, Auditores attentissimi, narro famelicum. Quid de eo tandem fit? Parens, homo plebeie sortis, à vicinis suis, quos ea de re consuluerat, iubetur puerum itineri ad Divam Virginem, quæ tum à papatu Idololatrigo Hockelstadij religiosè colebatur, fovere, atq; cunis ibidem sacris dicare: Consilium illud acceptans

Luthero facta.

ptans iter adornat, & tenellum illum
Bibonem calatho ingestum humeris suis
imponit: Ubi dierum aliquot itinere
ventum esset ad flumen quoddam, & mi-
ser ille supposititio onustus demone pontem
calcaret, aliud in aquis maleferiatum la-
titat Satanae monstrum, quod ex Orco
in idmissum erat, ut socium eum, qui ad
Divam gestabatur Virginem, a religioso
itinere redire iuberet. Horrendam idcir-
co voce ex aquis Eum acclamat; Kil-
fropff / Kilkropff. (Sic enim Saxones
Subdititios vocitare consueverunt.) Sup-
posititius e calatho respondet; Ho, ho. In-
stat alter quarendo; Quò tendis mi bone
Kilkropff? Cui edax ille, qui domi ne-
gry fari poterat: Ich wil gen Hockel-
stet / zu vnser lieben Frawen / vnd mich
lassen wiegen / Das ich möge gedyen.
Attonitus ad haec Parens exuta omni
sogry lepidum suum puellulum unam cum
calatho de ponte iratus deicit, quem Sty-
gius ille nuncius excipit, et magno cachin-
no ad tartara reducit. Quod si ergo
C   diabolus

Parentatio

diabolus idolorum phana, & Divæ Vir-
ginis cunas adire exhorruit, quanto ma-
gis sacratissimum Dei fœdus, Baptismum
dico, metuet, exhorrebit, & refugiet?
Præterea, quis demonum tam vesanæ
mentis esset, ut crucem cruci adderet, &
cum iam dudum nulli non miseriarum sit
addictus, paupertatis insuper onus in se
reciperet, esuriret, sitiret, frigeret, sti-
pem queribundus rogaret, & vigilijs se-
se maceraret? Adhæc innata insolentia
et fastus ingenitus Satanam prohibu-
isset, quò minus se Scholastico Baccolau-
rei nomine vocitari pateretur. Nec
adeo torpere & oscitare eundem in ne-
quissimâ hâc mundi senectâ credamus, ut
lecto affixus menses aliquot corporis lan-
guorem simularet: Graviores habet, quæ
peragat; Excogitandæ illi sunt technæ
ad perdendam hominum Salutem, sin-
gendi sunt errores, fabricanda scandala,
struenda Ecclesiæ persecutio, incitandus
in pernitiem Germaniæ Gog & Magog,
impugnanda Maiestas & præsentia Car-
nis

Luthero facta.

nis Christi, atq; innumera alia flagitia
perpetranda. Vnicum ubi adiecero, sat ca-
lumnia propudiosa papicolarū responsum
putabo: Nefas profecto mihi videtur
existimare, dignum unquam fuisse mon-
strum Tartarum, ut in solenni Acade-
mia Christiana renunciatione honoribus
in Philosophia Doctoreis ornaretur, &
magno Magistri titulo insigniretur. Ces-
sate quæso Romanenses cum ratione insa-
nere, cessate impudentē perfricare fron-
tem: Pudeat te, Genebrarde vanilo-
que, nugarum, mendaciorum & calumni-
arum tuarum tam propudiosarum: De-
sine calumniari Virum eum, quem nec tu
nec ònes tuæ farina homines pro dignita-
te laudare valent. Progressi sumus nostrâ
narratione ad annum Divi Lutheri vi-
gesimum secundū, in quo & subsistendum
nobis videtur, ne vultum Auditorij hu-
ius spectatissimi hucusq; benevolum lon-
gior oratio immutet, aut me, si meorum
annorum numerum cum Luthero exce-
dam, vires fortè deficiant. Reliquam

Parentatio

Tamen Germaniæ Parentis Vitæ histori-
am tribus eloquar verbis: Sicut bo-
nus histrio benè prologum, benè medi-
um fabule, nec non benè Catastrophem
agit; Ita Lutherus primordia Vitæ re-
ctè, & media probè ac laudabiliter, se-
nectam verò optimè transegit: Verèq;
fuit Angelus ille, quem Iohannes Apo-
calyp: 14. introducit, cum ait: Vidisse
se Angelum volantem per medium
Cœlum, qui æternum Evangelium
è densissimis ignorantia tenebris in
apertissimam rursus lucem pro-
tulerit. Quis namq; Evangelium de
gratuitâ nostri Iustificacione è nebulis
plusquam Aegyptiacis in clarissimam di-
em solemq; hunc, quem animi oculis ho-
die Germania intuetur, vindicavit?
Lutherus. Lutherus noster ille est, de
quo porrò Iohannes prophético Spiritu
predixit, quod omnibus Gentibus, tribu-
bus & populis hanc in sententiam conci-
onaturus sit: Timete Dominum, & da-
te illi honorem, quia venit hora iudicij
eius,

Luthero facta.

eius, & adorate eum, qui fecit cælum &
terram, mare & omnia que in eis sunt.
Lutherus deniq; is est, qui sonorâ Con-
cionum scriptorumq; suorum buccinâ eo-
dem Apocal: capite concinit, & excla-
mat: Cecidit, Cecidit, Babylon illa ma-
gna, que à vino ire fornicationis
sue potavit omnes
Gentes.

D I X I

Errata.

~~A 8. f. b. l. 3. lege Gilbertus Genebr:~~
~~Et ibidem l. 4. legit Cochlaus.~~

C 3 Pro

INTIMATIO,

*Programma, quo Parentatio
ista Academia Civibus
significabatur.*

DECANVS FA-
CVLTATIS THEOLO-
gicæ bonarum literarum Studiofis
S. P. D.

DOPVLO suo DEUS
mandavit, ut benefi-
cia olim sibi in libe-
ratione è servitute Ægyptiacâ
per Prophetam illum DEI,
Moyfen, præstita fideliter in
memoriâ reponerent, & omni
curâ atq; studio ad posteritatē
transmitterent. Cum autem
æternus ille & clementissim9
Pater

I N T I M A T I O .

Pater cœlestis nobis in Ger-
 mania per Virum Reverendū
 ac Clarissimum, Dn. D. MAR-
 T I N U M L V T H E R V M, non
 minora beneficia præstiterit ;
 utpote cuius Ministerio nos è
 tenebris longè horridioribus
 & tristioribus, quã Ægyptia-
 cæ fuerunt, è carnificinà con-
 scientiarum multò crudelio-
 re, quàm illa fuit, in quâ Iu-
 dæi quoad corpora & faculta-
 tes suas excruciabantur, edu-
 xit, desertâq; spirituali Ægy-
 pto & Babylone in amænissi-
 mos veræ Catholicæ Ecclesiæ
 hortos introduxit, & unicam

C 4 ad

INTIMATIO.

ad cœlestem patriam viam in
 Christo ostendit ac aperuit.
 Æquum proinde ac iustū est,
 ut ingentis istius divini operis
 memoriã subinde repetamus,
 Deoq̃ pro salutari hoc Orga-
 no Spiritus S., *Mart: Luthe-*
ro, gratias agamus. Ac cum
 dies Martini, quæ in XI. diem
 huius Mensis incidit, eã de re
 nos admoneat, & in nonnullis
 etiam benè constitutis Eccle-
 sijs eo ipso die Conciones ad
 populum de *D. Martino Lu-*
thero institui soleant; ideo
 collegio Theologico placuit,
 ut *M. Martinus Hiluwigius,*
Boles-

INTIMATIO.

Boleslaviensis Silesius, in Auditorio maiori ad dictum diem horâ ix. *Luthero nostro* Parentationem faceret, & Orationē de Natalibus, Educatione & primâ Iuventute Magni illius Viri à se conscriptam publicè recitaret. Ad eam proinde recitationem ut Cives huius Academiae frequentes conveniant, hortamur & rogamus.

P. P. VIII. Novem.

Anno 1596.

C 5

Amico.

Amicorum πρὸς φωνίσεα
AD M. MARTINUM
HILVIGIUM, MARTINO
LUTHERO adversum Romanenses
parentantem.

Reciproco calumniam si dixerim
Similem esse telo, haud dixerim, credo, male.
Namq; hoc reciproco velut motu salit,
Ferturq; retrò, si quid obtendas rei
Solidæ, nec illum, quem petebat, saucium
Facit, sed, à quo missum, eundem vulnerat:
Sic Veritas si se obijcit calumniæ
Reciproca illa innoxium non vulnerat,
Sed proprio transfodit auctorem malis
Telo, multumq; pessimè perdit virum.
Sententiarum testis es notissimus,
Optime, mearum, Amice; qui postquam obijcis
Mendacis, & turpibus calumnijs,
Quas de Luthero pessimi Viri bono
Sparsère, Veritatis invictum & misans
Scutum: irritos ictus repellis, & facis
Lutheri ut hostes proprio telo cadant.

M. Daniel Sennert,
Vratislaviensis Sil.

ALIA

A L I A.

E Vge benè. Aspexit iam tandem oratio lucem,
Quam nostri HILVVIGII Suada diserta
dedit.

Multa P A P A esse clæ fingunt sine fronte, sine ore,
Ut labem aspergant Sancte LUTHERE tibi,
Sed benè habet: Sunt qui mendacia vana refellant,
Adq̃ oculum ostendant crimina falsidicū:
Vel Iuvenes adeo, Baldvinus & Hilvvigus a
Isocratis Peithô hic, ille Periclis habens. (cer.)
Vane SUIA suas figmenta, Satane docente,
Biga hæc (dante D E O) dissuet illa tibi.
Nec tantum illa; sed & speciosa sophismata pandet,
Quis fidei articulos collutulare studes.

Macti estote animis, genij ingenijq̃ potentes.
Et culti Iuvenes, ô Chariton oculi:
Quos mihi dilectos fraterno more sodales
Non fors, non homines, sed D E U S ipse dedit.
Sic sic pergite, Bella D E I pugnate: corona
E fronde eternâ tempora vestra manet.

M. Laurent. VVagener,
Dipoldisilvanus.

A L I A

ALIA.

O LUTHERE ; Tibin' ephialten esse parentem !
Inq' meretrici Te latuisse sanu!

Cedite Theologi, verum est ; quid aperta negatis ?
Multaq' confertâ cuditis arma manu ?

Verum est ; non errat Romanus Papa : quid
erret ?

Mentitur : nequit hic error habere locum.
Valde fefellistis nostros : agnoscite culpam :

Dicite : non errat Papa ; quid erret enim ?

Mentitur, qui errare nequit ; qui splendida
suntis

Mendacij vendit plaustra, supercilijs.

At vulgus credit Papæ ; huic Ecclesia credit :

Hoc populus curat scilicet : este boni.

Vos quia corrucas alitis, vestrosq' cuculos.

Inq' peregrinis nidificatis agris :

Nos etiam Stygios optatis habere parentes,

Et sobolem similem creditis esse patri ?

Vipera decocto lauri dirumpitur : ecquâ

Hoc quoq' vipereum rumpitur arte genus ?

Hoc, MARTINE, doces ausis felicibus : buc buc

Stringite, Papicolæ, si pote, tela, patres.

Non minor est virtus, mendacia publicâ strictim

Solvere, quàm, nullo, vera, negante, loqui.

**M. Fridericus Balduinus,
Dresdensis.**

ALIA

A L I A.

Eia age, quem nunquam stravisti fulmine Verbi,
Periuri victum fraude Sinonis age:

In decus, in nomen Magni, malè sana, Lutheri
Evome turba, atrox, eia age, si quid habes.

Nūquid habes? at habere putas, habuisse quod usq;
Cana fides, pietas quò tacet usq;, sat est.

En tibi Lutheri cunas, vitamq; Inventæ
Parva piæ magnâ pagina luce dedit:

Relligione, fide, serie veriç tenaci
Confundit vultus ut rubor inde tuos.

Sic sua firma manet Lutheri gloria; mendax
Os perit, & Papæ didit a fama cadit.

Quid? cape: De Papa narratur fabula; sed
Fabula? quin res est, relligiosa fides. (quid

Mercator Stygius, Satanas, quando undiq; terras
Certas hîc sedes, hîc habiturus obijt:

Ecce ubi magnificam cupidus devenit ad urbem,
Est A M O R hîc, inquit, spesq; locare domum.

Nec mora, nec requies, subit alta palatia regni,
De merce inferni vendere quicquid erat.

Ipsius in thalamos formosa Semiramis æstu
Cæca ruit; furias dira libido rapit.

Postea quem dederat partu Babylonia pellex,
Filius æternæ perditionis erat.

O hominis monstrum! meretricis dira propago!
Cui Stygius pater est, incubus ipse Draco!

O Matrem

O Matrem! misso sponso, quam caeca libido
Corpus agit nigro supposuisse proco!
Hæc est, Christiada, proles truculenta Draconis,
Ex qua perniciēs posteritatis adest.
Sacrilega est veri mutatio nominis index,
Et Simoniacum venditionis opus.
Oedipe, si tibi par studium fallaxq; sagaxq;
Dic nunc, quam sobolem suppositam esse putes?
Sed qui signa geris Martini martia, Amice,
Perge ita: Martini nomen & omen habes.

M. David Meznerus,
Friburgensis.

A L I A.

ERgo Lutheriadae pergit VViteberga quotannis
Reddere ferali debita iusta die?
Est ita: tuq; vicem subiens non segnis eandem
HILVVIGI, Aonidum gloria, testis ades,
Testis ades, doctoq;, quod ausibus ille nefandis
Pernegat Excubitor Dæmonis, ore probas.
Vixit Lutherus, vixit: nostramq; suamq;
Rhetbore te, causam nunc redi vivus agit.

M. Matthias Keil,
Francoft: Siles:

A L I A.

CERTO equidem voluit Veterum pia cura quotannis
MARTINO fieri publica sacra die.

Asb

As hæc dum fiunt alibi, *V*iteberga **LUTHERI**
Commemorans recolit nomen & acta sui.
*D*igna viris pietas: *V*ivens qui profuit illis,
Huius nunc famam vivere in urbe volunt.
*Sc*ilicet hoc *V*irtus & honesti flagitat ardor,
Magnorum immemores qui vetat esse *V*irum
*Fl*agitat & quæ nos *V*irtus benefacta Bonorum
Et gratâ & memori mente tenere iubet.
*Il*le suis hanc, dum vixit, *V*irtutibus *V*rbem
Ante alias scitur demeruisse sibi.
*H*ic docuit præsens, ex hoc oracula toti
Christiadam genti reddidit ille adyto.
*C*umq; prius nomen *V*iteberga teneret in orbe
Obscurum, cæno squalida Pontificum.
*Il*le hanc & verâ iam religionem nitentem
Reddidit, & famâ sustulit astra super.
*H*æc igitur grata est. Sed Tu vel es æquior istâ,
*H*ILVVIGI, peragis dum sacra dicta *V*IRO!
*T*u memoras ortum, patriam, patremq; **LUTHERI,**
Et studia, & mores: Iam satis istud erat.
As Tibi non satis est *V*itam memorasse *L*utheri:
Est aliud, quod Te dignius esse putas.
*N*am *P*apæ mala turba *V*irum mendacibus urget
Convicijs: Hæc Te dissoluisse iuvat.
*I*amq; exsoluisti quicquid soluisse *L*uthero,
Et *V*irtus voluit, religioq; *P*atrum.

Adamus Peschelius,
Bolesl: Silesius.

F I N I S.

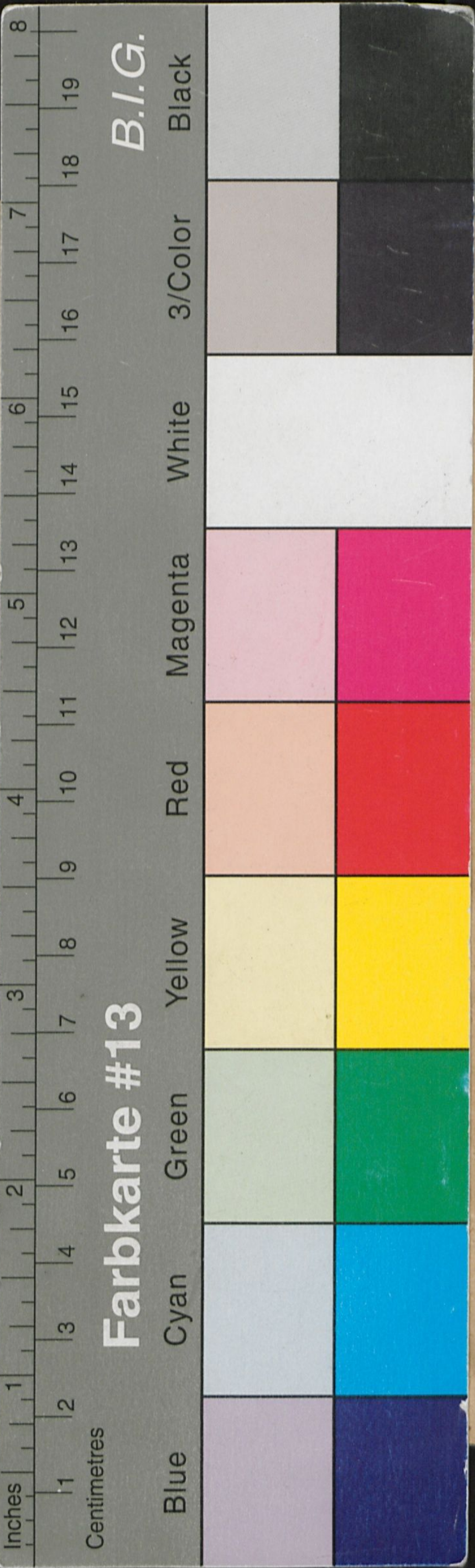
79 53/10 64

ULB Halle
004 972 49X

3

193. (36)

Vg
5310

Viro incomparabili
D. MARTINO
 LVTHERO, IN IN-
 clytâ VVitebergenf: Aca-
 demiâ Anno M. D. XCVI.
 3. Id. Novembris:

publicè parentabat

M. MARTINUS HIL-
 uigijs, Boleslaviensis
 Silefius.

VVITEBERGÆ,
 Excudebat VVolfgang: Meiffnerus,
 Anno M. D. XCIX.

*Ex dono possidet
 hanc librum
 Regis. D. Carolus
 11. & D. Carolus
 12. in vni
 Christiani
 Kler. patriar
 in VViteber
 enf. 619.
 Rupis. plurim
 ut off. hunc
 B. 102. 619*